VISALAANDHRA VIJAYAWADA Phone No. 4 లైనులు 6 సమూహైనలు రిజిష్టర్డు నెం. A 193

విశాలాంధ్ర

7 సంపుటి] విజయవాడ • 6 మార్చి 1959 • శుక్రవారం [సంచిక 313

నేడే గొప్ప ప్రారంభం!

ఆధునిక పరికరములతో నిర్మించబడిన

లోకమాన్య బాల రేపల్లె

ఇట్లు,
ప్రోగ్రెసివ్ ఎలక్ట్రికల్ ఏజెన్సీస్.

ఆచార్య రంగా రాజీనామాకు కాంగ్రెస్ పార్లమెంటరీపార్టీ ఆమోదం

పార్టీ కార్యవర్గ సభ్యునిగా ఆచార్య రంగా యిచ్చిన రాజీనామాను కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ పార్టీ కార్యవర్గం నేడు ఆమోదించినట్లు ప్రకటించబడింది. ఈ కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ పార్టీలో సంగారెడ్డి సభ్యత్వాన్ని సంబంధించి ఎ. గ. వి. వి. లో సంప్రదించి [illegible] కార్యవర్గం అభిప్రాయం యిచ్చింది.

ఆంధ్రలో పరిశ్రమాభివృద్ధిపట్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం శీతకన్ను

పరిశ్రమల పద్ధును ప్రవేశపెడుతూ శాసనసభలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి ప్రసంగం

ఆదాయం పన్నులను ఎగవేసేవారిపై చర్య

రాజ్యసభలో బడ్జెట్ మైచర్చసందర్భంలో పలువురు సభ్యుల సూచన

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 4

వాణిజ్యపరంగా పెరిగిపోతున్న సివిల్ ఖర్చులను తగ్గించాలనీ, ఆదాయం పన్నును ఎగవేసేవారిపై కఠినమైన చర్యలను తీసుకోవాలనీ నేడు రాజ్యసభలో బడ్జెట్‌పై చేపడ్డ రోజు చర్చ సందర్భంగా పలువురు సభ్యులు సూచించారు.

ఇంతకు ముందు ఆర్థికశాఖ సహాయ మంత్రిగా పనిచేసిన శ్రీయుత్ పి. సి. మాట్లాడుతూ సివిల్ ఖర్చులను తగ్గించి డబ్బును పొదుపు చేయడానికి చక్కటి అవకాశంగలదనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. సంపద పన్నును రద్దుచేసినందుకు ఆయన సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చారు.

డాక్టర్ పి. జె. థామస్ (స్వతంత్ర - కేరళ) పెట్టుబడులు పెట్టేవారికి ప్రోత్సాహమివ్వడం అవసరమని విడ్డడి చేశారు. ఆదాయంపై అధికంగా పన్ను వేయడానికి తావు వ్యతిరేకంకాదన్నారు. ఆర్టిసిల్క్‌పై సుంకాన్ని పెంచడాన్ని కూడా ఆయన సమర్థించారు. అయితే డీజిల్ ఆయిల్‌పైనా, మోటారు ట్రైలర్లపైనా సుంకాలను పెంచడం వలన గ్రామీణ ప్రాంతాల ప్రజలకు దెబ్బ తినులగలదనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఎంతరిట్టంచేసి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రజలు హెచ్చుగా బస్సులలోవెడితే ప్రయోజనాలు చేస్తూ వుంటారు.

ఆర్థికమంత్రి పరిపూర్ణంగా వుండే బడ్జెట్‌ను తయారుచేసేందుకు యత్నించాలని డాక్టర్ థామస్ అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. ఇందుకోసం ప్రభుత్వ భవ్యుల్లో పొదుపును పాటించాలన్నారు. పన్నులను ఎగవేసే చాలు ఎక్కువగా వున్నారనీ, అలాంటివారిని కఠినంగా శిక్షించాలనీ ఆయన కోరారు. ఈవిషయంలో ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టంగా వ్యవహరించిన పక్షంలో పదేవాది కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి రాగలవని ఆయనన్నారు. మధ్యపాన నిషేధాన్ని గురించిన సిద్ధాంత రాద్ధాంతాలను పక్కన పెట్టి ప్రభుత్వానికి అదాయాన్నిచ్చే ప్రభుత్వం ప్రధానంగా చూడులో వాలని హితవు డాక్టర్ థామస్ పలుకుతూ ముగించారు.

చెరకపల్లి విషాదం

శ్రీ వి. వాకాయ (కాంగ్రెస్ - కేరళ) యిలా అన్నారు:

మొన్నటివరకూ కాంగ్రెసేతర పార్టీ ప్రభుత్వం పన్నులు, అనవసరఖర్చులు పన్నులు తగ్గించి పరిపాలనను సులభతరం చేస్తామని చెబుతూ వచ్చింది. అయితే కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం పన్నులను విపరీతంగా పెంచివేసింది. అంతేకాక ఆ ప్రభుత్వంలో ఖర్చులు మరీ విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. ఆంధ్రలో జరిగిన కాల్పులు ఘటనకు నిరసనగా కేరళలో ఆందోళన చేపట్టడం జరిగింది. ఆందోళన ఈ విధంగా వుండాలని ఆర్థికమంత్రి చిరిగి పడిపించడం మనవరసనుని మనం చూస్తున్నాం.

లక్ష్య నిర్ణయ వ్యవస్థాపనకై పన్ను కొండం ఆర్థికమంత్రి వున్న దని శ్రీ విశాయి అన్నారు.

శ్రీ టి. వి. కేసులస్వామి (ప్రజా ప్రోగ్రెస్ - మద్రాసు) ఎగుమతులకు ఇచ్చే రాయితీల పన్నులను పెంచడం అవసరమని సూచించారు. ఆహారోత్పత్తిని పెంచడానికి ప్రాధాన్యమివ్వడం అవసరమని విడ్డడి చేశారు. అదాయంపై అధికంగా పన్ను వేయడానికి తావు వ్యతిరేకంకాదన్నారు. ఆర్టిసిల్క్‌పై సుంకాన్ని పెంచడాన్ని కూడా ఆయన సమర్థించారు. ఆహారోత్పత్తిని పెంచడానికి ప్రాధాన్యమివ్వడం అవసరమని సూచించారు. అయితే వ్యవసాయ సంబంధమైనా స

విశాలాంధ్ర
బుధవారం 6-3-1959

పొగాకు ధరలు

ఆంధ్రలోని ప్రధాన వ్యాపార సంటలలో ఒకటైన గుంటూరు వ్యాపార సంఘం పొగాకు ధరలు విపరీతంగా పడిపోయేస్థితి వాటిల్లినట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. గత సంవత్సరం పుట్టి 800 రూపాయలకు అమ్ముకుపోయిన ఒక రకం పొగాకు ధర 600 లకు తగ్గింది. నిరుటి పుట్టి 600, 500 రూపాయల మధ్యగా ధర పలికిన లైట్ గ్రోన్ పొగాకు ధర ఈ సంవత్సరం 200 కు పడిపోయింది. తక్కిన గ్రేడు పొగాకు, ఏ. యల్. టి. డి. కంపెనీ యజమానులు ఈ సంవత్సరం అసలు కొనుగోలు చేయలేదని కూడా తెలుస్తున్నది.

పొగాకు పండించే వైతాంగం హఠాత్తుగానే ఈ స్థితిపట్ల చాలా ఆందోళన చెందుతున్నది. బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదారులకు చెందిన ఐ. యల్. టి. డి. వంటి గుత్త వ్యాపార కంపెనీల దయాదాక్షిణ్యాలపై మనం ఆధారపడవలసి వచ్చినందువల్లనే ప్రతి ఏటా పొగాకు నీజన్లులో ఈదుస్థితి ఏర్పడుతున్నది.

భారత దేశానికి సాలీనా పొగాకుపై ఎక్సైజు సుంకాల రూపంలో సుమారు 42 కోట్ల రూపాయల ఆదాయంవస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు కొనుగోలు వన్న, తదితర రూపాయలలో సుమారు 17 కోట్ల ఆదాయం వస్తున్నది. మనకు విదేశమారకం సంపాదించేవస్తుశ్రేణిలో పొగాకు 9 వ స్థానం ఆక్రమిస్తున్నది. ఇంతటి కీలకస్థానం వహిస్తున్న పొగాకు ఎగుమతి వ్యాపారం ఆధారపడి ఉన్న ది. ఆంధ్రదేశంలోని పొగాకు ఎగుమతులలో సుమారు 70 వంతులు ఈ కంపెనీలు ద్వారానే జరుగుతున్నాయి. ఈ కంపెనీలు ఎగుమతి వ్యాపారంలో కోట్లు లాభాలు గడిస్తున్నాయి. 1950 - 54 మధ్యలో ఒక్క ఐ. టి. డి. కంపెనీ 11 కోట్ల రూపాయల లాభాన్ని మన దేశంనుండి ఎగుమతి చేసింది. అధిక లాభాపేక్షపరులైన ఈ విదేశీ గుత్తవ్యాపారస్తులు, మన పొగాకు భూములను విస్తరం నచ్చినట్లు తగ్గించటం, అసలు కొనుగోలు చేయక పోవటం వంటివి చేస్తూ వచ్చారు.

ఆంధ్రలో పొగాకు పండించే ప్రధాన ప్రాంతాలలో ఒక్కటైన గుంటూరు జిల్లాలో వైతులు తీవ్రమైనవృద్ధి ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇక్కడ పొగాకు ఎగుమతి వ్యాపారస్తులు ఆంధ్ర వ్యాపారస్థులు తీవ్రంగా ఆందోళన చేయడంతో ప్రభుత్వం కొంత కదిలింది. రవ్యాతోను వ్యాపార సంఘాల స్థాపనకు కొంత కృషి చేసింది. ఫలితంగా, వైనా ప్రభుత్వం, 1954 లోను, తిరిగి 1956 లోను ధరలు పడిపోకుండా కొనుగోలు చేసింది. రష్యా 1950 లో 2 మేలు టన్నుల లోగ్రేడు పొగాకును, 1957 లో మరికొంత మొత్తాన్ని కొనుగోలుచేసింది. 1957 లో జర్మన్ ప్లేకియా కూడా కొంత పొగాకు కొనుగోలు చేసింది.

ఈ విషయంగా ప్రతి ఏటా పలు సార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చేసినా ఫలితం లేకపోయింది. ఈ సంవత్సరం వైతాంగం, వ్యాపారస్థులు ఆందోళన చేయగా ప్రభుత్వం రష్యా, వైనా, తూర్పుయూరప్ దేశాలతో కొన్నిపాటి వ్యాపారావు తాశాలు కల్పించటం జరుగుతున్న దేకాని, స్థిరమైన మార్కెట్లను ఏర్పరచేయటం కృషి చేయటంలేదు.

ఫలితంగా ఈనాటి బ్రిటిష్ వ్యాపారసంస్థలైన ఐ. ఎల్. టి. డి. బి. ఇ. టి. కంపెనీల దయాదాక్షిణ్యాలపైనే మన ఎగుమతి వ్యాపారం ఆధారపడి ఉన్న ది. ఆంధ్రదేశంలోని పొగాకు ఎగుమతులను ప్రోత్సహించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దిష్టమైన విధానాన్ని అవలంబించవలసిందే.

భారతదేశంలో ఉత్పత్తి అయే పొగాకులో మూడో వంతుకు పైగా ఆంధ్రదేశంలో ఉత్పత్తి అవుతున్నది. 1955 లెక్కల ప్రకారం, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో మొత్తం 3 లక్షల 35 వేల ఎకరాలలో 2436 లక్షల పౌనుల పొగాకు ఉత్పత్తి అయింది. కనుక పొగాకు ఎగుమతి వ్యాపారం విషయంలో ఆంధ్ర వైతాంగానికి, ప్రజలకు ప్రత్యేక ఆసక్తి ఉన్నది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికిపూర్వం, మనపొగాకు ఎగుమతులు హెచ్చుగా ఇంగ్లండుకు వెళ్ళుతుండేవి. కాని యుద్ధకాలంలో అమెరికాలోను, ఆఫ్రికాలోని రోడేషియాలోను పొగాకుపంట వేయడానికి ప్రత్యేక కృషి జరిగింది. బ్రిటన్ తన కవసరమైన పొగాకును అక్కడే కొనటం ప్రారంభించింది. ఫలితంగా మన ఎగుమతులు పడిపోసాగినవి. 1942 నుండి బ్రిటన్ మన దేశంనుండి లోగ్రేడు పొగాకును దిగుమతి చేసుకోవటం పూర్తిగా నిలిచిపోయింది. కొనకట్టి మాంట్గ్లు ఈ విషయంగా అంతరించడంతో, మనం కొన్ని పిదేశ మార్కెట్లను సంపాదించుకునేందుకు కృషిచేయవలసింది. రష్యా, వైనా, తూర్పుయూరప్ దేశాలతో వ్యాపారాన్ని ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేసుకోవటానికి ఏన్నో అవకాశాలున్నాయి. ఇవి కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారులకు, సోషలిస్టు దేశాలతో వ్యాపారంచేసేందుకు ఏర్పడిన సంస్థలకు విన్నపాలు. ఈ సంబంధాలు త్వరగా ఏర్పడేలా చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

ప్రపంచయుద్ధానంతరం మన పొగాకు ఎగుమతి 1947 లో ప్రారంభమైంది. 1951 లో కోటిన్నర పౌనుల మేరకు పొగాకు ఎగుమతి అయింది. కాని 1953 లో తిరిగి మన పొగాకు ఎగుమతులలో స్థిరమైన వ్యాపారస్థులు తీవ్రంగా ఆందోళన చేయడంతో ప్రభుత్వం కొంత కదిలింది. రవ్యాతోను వ్యాపార సంఘాల స్థాపనకు కొంత కృషి చేసింది. ఫలితంగా, వైనా ప్రభుత్వం, 1954 లోను, తిరిగి 1956 లోను ధరలు పడిపోకుండా కొనుగోలుచేసింది. రష్యా 1950 లో 2 మేలు టన్నుల లోగ్రేడు పొగాకును, 1957 లో మరికొంత మొత్తాన్ని కొనుగోలుచేసింది. 1957 లో జర్మన్ ప్లేకియా కూడా కొంత పొగాకు కొనుగోలు చేసింది.

ఈ విషయంగా ప్రతి ఏటా పలు సార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చేసినా ఫలితం లేకపోయింది. ఈ సంవత్సరం వైతాంగం, వ్యాపారస్థులు ఆందోళన చేయగా ప్రభుత్వం రష్యా, వైనా, తూర్పుయూరప్ దేశాలతో కొన్నిపాటి వ్యాపారావు తాశాలు కల్పించటం జరుగుతున్న దేకాని, స్థిరమైన మార్కెట్లను ఏర్పరచేయటం కృషి చేయటంలేదు.

ఫలితంగా ఈనాటి బ్రిటిష్ వ్యాపారసంస్థలైన ఐ. ఎల్. టి. డి. బి. ఇ. టి. కంపెనీల దయాదాక్షిణ్యాలపైనే మన ఎగుమతి వ్యాపారం ఆధారపడి ఉన్న ది. ఆంధ్రదేశంలోని పొగాకు ఎగుమతులను ప్రోత్సహించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దిష్టమైన విధానాన్ని అవలంబించవలసిందే.

భారతదేశంలో ఉత్పత్తి అయే పొగాకులో మూడో వంతుకు పైగా ఆంధ్రదేశంలో ఉత్పత్తి అవుతున్నది. 1955 లెక్కల ప్రకారం, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో మొత్తం 3 లక్షల 35 వేల ఎకరాలలో 2436 లక్షల పౌనుల పొగాకు ఉత్పత్తి అయింది. కనుక పొగాకు ఎగుమతి వ్యాపారం విషయంలో ఆంధ్ర వైతాంగానికి, ప్రజలకు ప్రత్యేక ఆసక్తి ఉన్నది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికిపూర్వం, మనపొగాకు ఎగుమతులు హెచ్చుగా ఇంగ్లండుకు వెళ్ళుతుండేవి. కాని యుద్ధకాలంలో అమెరికాలోను, ఆఫ్రికాలోని రోడేషియాలోను పొగాకుపంట వేయడానికి ప్రత్యేక కృషి జరిగింది. బ్రిటన్ తన కవసరమైన పొగాకును అక్కడే కొనటం ప్రారంభించింది. ఫలితంగా మన ఎగుమతులు పడిపోసాగినవి. 1942 నుండి బ్రిటన్ మన దేశంనుండి లోగ్రేడు పొగాకును దిగుమతి చేసుకోవటం పూర్తిగా నిలిచిపోయింది. కొనకట్టి మాంట్గ్లు ఈ విషయంగా అంతరించడంతో, మనం కొన్ని పిదేశ మార్కెట్లను సంపాదించుకునేందుకు కృషిచేయవలసింది. రష్యా, వైనా, తూర్పుయూరప్ దేశాలతో వ్యాపారాన్ని ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటుచేసుకోవటానికి ఏన్నో అవకాశాలున్నాయి. ఇవి కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారులకు, సోషలిస్టు దేశాలతో వ్యాపారంచేసేందుకు ఏర్పడిన సంస్థలకు విన్నపాలు. ఈ సంబంధాలు త్వరగా ఏర్పడేలా చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

గ్రామీణ వైద్య సౌకర్యం పట్ల ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం

శాసనసభలో డాక్టర్ బి. వి. ఎల్ నారాయణగారి విమర్శ

(విశాలాంధ్ర విలేఖరి)

హైదరాబాద్, మార్చి 5

గ్రామీణ వైద్య శాలలకు కేటాయించిన రు. 31 లక్షలకు రు. 10 లక్షలకు పెంచడం హర్షణీయమని వైద్యం, ప్రజారోగ్యం మంత్రివై నిన్న ప్రతిపక్షం తరపున చర్చను ప్రారంభిస్తూ డాక్టర్ బి. వి. ఎల్. నారాయణ శాసన సభలో అన్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణలో వైద్య విధాన మంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు వైద్యశాలలు, ప్రజా రోగ్య కేంద్రాలు, ఔషధాలు మొదలైన వాటిపై 7 కోట్ల 26 లక్షల రూపాయలు నిధులు ప్రతిపాదించారు. ఆయన లేవు ప్రసంగంలో ఆంధ్ర ప్రజలకు వైద్య సౌకర్యాలు లేవని ఆయన ఎత్తి చూపిన లోపాలను వైద్యశాలలలో ఏర్పాటు చేస్తామని ప్రకటించారు. కాని ఈ ఏడు బడ్జెట్‌లోను ఆ సౌకర్యాలు కల్పించడానికి ఏ ప్రయత్నమూ జరగలేదు. వచ్చే మూడు సంవత్సరాలలోను డాక్టర్ల కొరత తీరిపోతుందన్నారు. బ్రిటిష్ లో చేసుకొని వచ్చిన డాక్టర్లు కనీసం ఒక సంవత్సరం పాటు గ్రామాలలో పనిచేయాలని నిబంధన విధించడం వల్ల ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఈ నిబంధనను ఎత్తివేయాలి. ఆంధ్రలో ప్రస్తుతం 2 లక్షలకు ఒక్కరు చొప్పున డాక్టర్లు ఉన్నారు. 5 వేలకు ఒకరు చొప్పున ఉండాలి. ఈ సంఖ్యకు విదేశాలనుండి డాక్టర్లను తెప్పించడానికి ఖర్చు ఎక్కువ అవుతుంది. ఆ ఖర్చు భరించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదు. ఈ పరిస్థితిలో ఆంధ్ర వైద్యులు ఆంధ్ర గ్రామాలలో పనిచేయడానికి ఇష్టపడటం లేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడం లేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడం లేదు.

ఆంధ్రలో 1956 లో 1,500 మంది వైద్యులు తయారయ్యారు. వీరిలో 1,000 మంది ఆంధ్ర వైద్యులు. వీరిలో 500 మంది ఆంధ్ర వైద్యులు ఉద్యోగాలు లేక నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడం లేదు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడం లేదు.

ఆంధ్రలో 1956 లో 1,500 మంది వైద్యులు తయారయ్యారు. వీరిలో 1,000 మంది ఆంధ్ర వైద్యులు. వీరిలో 500 మంది ఆంధ్ర వైద్యులు ఉద్యోగాలు లేక నిరుద్యోగులుగా ఉన్నార

జీతాలు లేనుపో నిరాకరణ

నూజివీడు, మార్చి 5

నిన్న స్థానిక పోస్టాఫీసు, దానికి సంబంధించిన ప్రాంతీయ కార్యాలయం అంతరు చినాను జీతాలు వేతాలో నిరాకరించారు.

కొండకు కాన్సాలిడేషన్ అలవెన్సు పెంచినే అమలుజరుగుతుందని, 1 (బి), 4 (బి) కాంపోస్టు నిబంధనలకు సవరణలు కోరుతూ పి అండ్ టి మాన్యువల్ లో నిర్ణయించిన కార్యక్రమంలో ఇది జరిగింది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీకి విరాళాలు

మిర్యాలగూడెం, మార్చి 2 రాజులపెంట, కెసుదేపల్లి, కర్ర కంపగూడెం, బూదా పాకేపాడు, ఇందుగులు, ఎర్రబోరు, కాజీపేటగూడెం, బంకాపురం, మియ్యాల్, మాదవరం గ్రామాల ప్రజలు గుమ్మడికి కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిధికి 82, బస్టాలాస్వామి 450 రూపాయలు వసూలు చేసి ఇచ్చారు.

కేడియో

శనివారం, మార్చి 7

విజయవాడ

ఉదయము: 6-30 సుప్రభాతము; 6-40 భక్తిరంజని; 7-0 (తె. వా.); 7-15 టి. ఎస్. ప్రసారాంబు; 7-45 సంగీత పాఠము; మధ్యాహ్నం: 12-30 వనితావాణి; 1-0 కార్మికులకు; 1-30 శ్రీమతి సంగీత్; 1-50 (రె. వా.); 2-0 పిల్లలకి పాటలు; సాయంత్రము: 6-0 స్థానిక ప్రకటనలు; 6-15 గ్రామస్థులకు; 7-0 (తె. వా.); 7-15 గ్రామస్థులకు; 7-40 ఫిల్మ్ సంగీతం; 8-0 టి. ఎస్. ప్రసారాంబు; 8-40 మిక్స్ సంగీత్; 9-15 హాస్యవల్లరి (హైదరాబాద్ నుండి కేలే); 9-30 ఆంధ్ర భారతి సంగీత కార్యక్రమము (ఢిల్లీ నుండి కేలే); 11-0 సమాప్తి.

హైదరాబాద్-బి

ఉదయం: 6-30 సుప్రభాత్; మధ్యాహ్నం: 12-30 వనితావాణి స్త్రీల కార్యక్రమం (విజయవాడ నుండి కేలే); 2-10 వజ్రోత్సవ: నిలువ విద్యాంసుడు; 2-20 బొమ్మరిల్లు - పిల్లల కార్యక్రమం (విజయవాడ నుండి కేలే); సాయంత్రం: 6-0 స్థానిక ప్రకటనలు; 6-15 గ్రామస్థులకు; 7-0 తె. వా; 7-15 గ్రామస్థులకు; 7-30 గురుదేవుని విశ్వవాణి: భక్తకవయిత్రి వల్లభరపు కాశేశ్వరరావు - ప్రసంగం; 7-40 లలిత్ సంగీత్, 7-50 శ్రోతల ఈ శ్రీకారాలకు జవాబులు; 9-15 హాస్య వల్లరి; 9-30 హైదరాబాద్ ఎ కేలే; 11-0 సమాప్తి.

బజారు ధరలు

విజయవాడ, మార్చి 5

[మధ్యాహ్నం Roll 1 వరకు]

బంగారం ధరలు

వెండి:	పాళ్లా	190	0 0
	రూపాయి	119	0 0
	చలామణి	77	0 0
కొండి:	100 తులములు	196	0 0
	తులము	2	0 6

ధాన్యం ధరలు

24 సెంబరు	రు.	27	0 0
వంకసన్నాలు		25	0 0
12 సెంబరు		23	8 0
ఆర్కాట్లు		22	12 0
కుసుమ		23	12 0

బియ్యం ధరలు

24 సెంబరు	రు.	64	0 0
వంకసన్నాలు		58	0 0
12 సెంబరు		56	0 0
ఆర్కాట్లు		52	8 0
కుసుమ		58	0 0

అపరాల ధరలు

మినుములు 240 కా.		53	8 0
కందులు	45/-	53	8 0
నల్ల పెసలు (మాగాణి)		54	0 0
పచ్చ పెసలు 280		65	0 0
పచ్చ పెసలు (పెట్టబి)	50/-	62	0 0
పెసరలు బోబాలీ		60	0 0
,, (పంజాబ్)		56	0 0
ధనియాలు 25 తుంచాలు	30/40	0	0
ఉలవలు	36-0-0	39	0 0
ఆముదాలు		40	8 0
పంచదార (వుయ్యూరు)		109	4 0
కొబ్బరికాయ వడ్డా		38	8 0
పెల్లల్లి మణుగు		6	8 0
బెల్లం కుణుగు	5-8-0	7	0 0
మిర్చి ,,	16-0-0	20	0 0
వీరుల్లి ,,		1	5 0
చింతపండు ,,	5/-14	8	4 0
నువ్వులనూనె ,,		38	8 0
వేరుసెనగపప్పు 177 కా.			
జగ్గయ్యపేట		60	8 0
కోదాడ		63	0 0
నూనె మణుగు		17	2 0
కోక్ 160 కాసులు		21	8 0
కొబ్బరికాయలు 1000	కా.	280	0 0
సంచులు 100		22	8 0
డిటో ఫార్వర్డ్		85	8 0
కవుడు రండ్ పట్టు		11	8 0
నూలుపట్టు		12	8 0

రచనా సంవిధానంలో కూడ విప్లవం సాధించిన శ్రీ శ్రీ

'రణధని' సాహిత్యాభ్యుదయ సంఘం ఏర్పాటు చేసిన సభలో శ్రీ సుంకర రాధాకృష్ణ ప్రసంగం

హైదరాబాద్, ఫిబ్రవరి 28

శ్రీశ్రీ వస్తు సంకలనంలోనే కాక వివిధ రచనా సంవిధానంలో కూడ విప్లవం సాధించారని శ్రీ సుంకర రాధాకృష్ణ చెప్పారు. అభ్యుదయ సాహిత్యోద్యమాన్ని ప్రోత్సహించడానికి 'రణధని' సాహిత్యాభ్యుదయ సంఘం ఏర్పాటు చేసిన సభలో ఆయన ప్రసంగించారు. "శ్రీశ్రీ రచనలు అభ్యుదయ పథంలో ఎలా పయనించాయో ఈ సంఘం అధ్యయనం చేయాలి" అన్నారు.

'రణధని' సాహిత్యాభ్యుదయ సంఘం ఆధ్వర్యంలో ఫిబ్రవరి 16, 16 తేదీలలో "శ్రీశ్రీ సాహిత్య సమాలోచన" జరిగింది.

కార్యక్రమ ప్రారంభంలో సమాజానికి కష్ట కర్మి నామభూషణులో ధనుష్కులు, ఉపన్యాసములు చదివిన 'రణధని' బహుమతి పొందిన వ్యాసాలు ఇవి రెండవవని, ఇంతటిపూర్వమే నిర్వహించిన సాహిత్య సమాలోచనలలో ఇది ప్రథమం అని ప్రసంగించారు.

ఇప్పటి కార్యక్రమ విధానాన్ని గురించి తెలియచేస్తూ, ఇంటిలోని ఊహల్ని సంఘం ప్రసంగ వ్యాసాలను చదువుతారు. అన్యత్రములుకూడా ప్రసంగ వ్యాసాలను తెలియ పచేస్తున్న పుటికి సభికులను నియమం వారికి లేదని అన్నారు. ఈసారిగా ఒకరు ఇయితెలియచేయాలని, ఆపై ప్రసంగాలలో అధ్యయనం చేసిన వారి దేశకప్రసంగ వ్యాసాలు బహుమతి చేయడం తెలుగు సాహిత్య కార్యక్రమాలలో క్రొత్త ప్రయోగమని, ఆపై భవిష్యత్ సమాలోచనలలో ఎంతో ప్రాధాన్యంగా ప్రేక్షకులతో స్వీకరింపబడి, మన్ననలు సంపాదించుకుని, ఈసారికూడా అది విధంగా వినిపించాలు చూశారాలం ఉంది గలదని భావిస్తున్నామని శ్రీ రాధాకృష్ణ అన్నారు. ఆ తదుపరి ఆనాడు అధ్యక్షులు శ్రీ సంకర్ రాధాకృష్ణగారిని, ఉపన్యాసకులు శ్రీయుతులు కుందుర్తి ఆంజనేయులు, గోపరాజు శ్రీరాములను వేదికపైకి ఆహ్వానించారు.

శ్రీ సంకర్ రాధాకృష్ణ తన అధ్యక్ష ప్రసంగ వ్యాసంలో సభని జరిపే ఈ సాహిత్యాభ్యుదయాన్ని కొనియాడి, తెలుగు సాహిత్యంలో ఈ పద్ధతి వినూత్నమని చెబుతూ, "శ్రీశ్రీ" అనే వ్యక్తి ఉన్న ప్రత్యేకతనివరించారు. "శ్రీ శ్రీ ప్రస్థానాన్ని ఏ రంగం ఎన్నుకున్నా ఉండేవు. అన్ని వైవిధ్యాన్ని పాదించుకుని ప్రత్యేకంగా ప్రకాశించేవారు" అన్నారు.

"శ్రీశ్రీ దినం" కాను ప్రవేశించిని "శ్రీశ్రీ" లేక్య ప్రపంచంలో మానవ కోటి మహోన్నత భావాలన్నింటికి అక్షర రూపం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నించిని. శ్రీశ్రీ రచనలన్నింటిలోనూ తంత్రిస్తున్నా మానవ సంఘర్షణం నాకనిస్తుంది" అన్నారు శ్రీ రాధాకృష్ణ.

చందమామ సభకు శ్రీ లేళ్లపల్లి కాశీకోటేశ్వర్ అధ్యక్షత వహించారు.

శ్రీ రాయప్రోలు శ్రీనివాస్ ప్రసంగిస్తూ "శ్రీశ్రీ కవిత్వంపై వాచ్యత్వ సాహిత్యాక్ష్య ప్రభావం" అనే వ్యాసంలో శ్రీశ్రీ రచనలలో తొలి వ్యక్తిత్వం, ఆపై విశ్వవ్యాపకత్వం కనిపిస్తుంది. నిశ్చేతన, చ్యుతోబంధ వైనా, బిలాన్సిస్, ప్రజా బలిష్ఠాన్ని వస్తువుగా తీసుకొని సాహిత్యం నిర్మించిన శ్రీశ్రీ ఆధారం ఎన్ని మెట్లనా ఒక అభివృద్ధి ఉన్నాడు" అని ఉపన్యసించారు శ్రీ సంబ రాధాకృష్ణాచార్య.

ఆ తరువాత ఉపన్యాసకులు శ్రీ కుందుర్తి ఆంజనేయులుగారు, శ్రీ శ్రీ యువతి కవులు అనే పిలుపు యొక్క ఔచిత్యాన్ని ప్రశ్నించారు.

"శ్రీ శ్రీ పెద్దలంకమిగ్రహుడే కాదు. శ్రీశ్రీ ఒక ఉద్యమం. ప్రబంధయుగంలో పుట్టి ముద్దపల్లి వారిగా ప్రాముఖ్యం వహించిన కవులను రాయు రాను విస్మరించారు. రవ్వలుగుచిత్రాలే ఆధునాతనమని ప్రమాదానికి లోనై కవిత్వం చేతిలానికి నూరం అయిపోయింది.

"కవిత్వానికి మానవ జీవితానికి భేదాన్ని ప్రతిపాదించిన ఏంగెల్స్ శ్రీశ్రీ యుగంలో పుట్టి ఆయన్ను ఎంచి" అన్నారు.

ఆ తరువాత శ్రీ శ్రీ కవిత్వాన్ని, నాటకములోను ఉన్న పాత్రలకు ఆంధ్ర సామ్యాలు సూచించారు శ్రీ శ్రీనివాస్.

ఆ తరువాత సభకు విచ్చేసిన శ్రీ మద్దూరి ఇంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు వ్యాసంలో శ్రీ శ్రీ కవిత్వంలో మూడవ్రశేషం, కాయిద్దిన్ అనే మిషయం పై వివరించారంగా, చమత్కారంగా విశ్లేషించడమే. దీనిలో ముడ కాయిద్దిన్ పుట్టిలోపాటు, వారిని మహాకవి ఎలా ప్రభావితులనో కూడా వివరించారు శ్రీ మద్దూరి.

ఆకసివారి ఆధ్యక్షులు శ్రీ రావు గోపీకృష్ణ ప్రసంగిస్తూ శ్రీ శ్రీ కవిత్వాన్ని ఆయన వ్రాసిన కాలాల వారిగా ముద్రిస్తే ఆయన భావనా ప్రకారాన్ని వివరంగా తెలుసుకోవచ్చు నన్నారు.

సమావేశకర్త శ్రీ నాగభూషణ్ కృతజ్ఞతలతో రచయిని చెరు గోష్ఠి కార్యక్రమం ఆ ప్రకారంగా ముగిశాయి.

గుడివాడ బాలానంద సంఘ వార్షికోత్సవం

గుడివాడ, మార్చి 2

గుడివాడ బాలానందసంఘం ద్వితీయ వార్షికోత్సవం ఆదివారం స్థానిక ఎస్.కె.వి.పి. ఉన్నత పాఠశాలలో ఫిబ్రవరి 27 వ తేదీ శ్రీ వర్ధనిని ఒంకటయ్యంగారి అధ్యక్షతను జరిగింది.

ప్రముఖ వినేతలు శ్రీ ఆర్.వి.సేని నాగేశ్వరరావుగారు ప్రారంభిస్తూ బాలల సమస్యలు, వినోదాలు గురించి కొన్నాళ్లు. సభ్యులు చక్కగా పాల్గొనాలని సూచించారు. ఈ సంవత్సరం మధ్యలో ఎక్కువ ప్రముఖులు వచ్చినందుకు సంబంధించి వారిని సత్కరించడం జరిగింది. శ్రీ వి. వీరయ్య చేసిన వీణావాదనం, శ్రీ ఎ. వి. ఎస్. ప్రసాదరావు వయోలిన్ కచేరీ ఆహూతులను ఆకట్టుకున్నాయి. సభ్యులు ప్రదర్శించిన నాటికలు, నృత్యాలు ప్రముఖంగా ఆకర్షించాయి. ఇతనిని బాయిలతో పోల్చవచ్చు. శ్రీ శ్రీ కవిత్వాన్నికూడా బాయిస్, ఇలియట్ల కవిత్వంవలెనే పైకి చదువరానిదన్నారు.

ఆ తరువాత శ్రీ శ్రీ కవిత్వాన్ని, నాటకములోను ఉన్న పాత్రలకు ఆంధ్ర సామ్యాలు సూచించారు శ్రీ శ్రీనివాస్.

ఆ తరువాత సభకు విచ్చేసిన శ్రీ మద్దూరి ఇంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు వ్యాసంలో శ్రీ శ్రీ కవిత్వంలో మూడవ్రశేషం, కాయిద్దిన్ అనే విషయం పై వివరించడమే. దీనిలో ముడ కాయిద్దిన్ పుట్టిలోపాటు, వారిని మహాకవి ఎలా ప్రభావితులనో కూడా వివరించారు శ్రీ మద్దూరి.

ఆకసివారి ఆధ్యక్షులు శ్రీ రావు గోపీకృష్ణ ప్రసంగిస్తూ శ్రీ శ్రీ కవిత్వాన్ని ఆయన వ్రాసిన కాలాల వారిగా ముద్రిస్తే ఆయన భావనా ప్రకారాన్ని వివరంగా తెలుసుకోవచ్చు నన్నారు.

సమావేశకర్త శ్రీ నాగభూషణ్ కృతజ్ఞతలతో రచయిని చెరు గోష్ఠి కార్యక్రమం ఆ ప్రకారంగా ముగిశాయి.

తక్కువ నెంబర్ల పర్మినియా పొగాకు

వి. ఎల్. టి. డి. రంధిని రైతాంగ విజ్ఞప్తి

గుంటూరు, మార్చి 3

గుంటూరు జిల్లా పొగాకు కొనుగోలు కార్యక్రమం ప్రారంభానికి ఇంకా కొన్ని రోజులు మాత్రమే వ్యవధి ఉన్నందున ఈ సంవత్సరం పండించిన పొగాకు అమ్మకానికి వీలుగా ఆంధ్రోత్పత్తి వేలం కేంద్రాలలో గుంటూరు, ఒంగోలులో గూడిపాటి వెంకటరత్నం, వ్యవసాయశాఖామాత్యులు శ్రీ కొల్లా వెంకయ్యగారికి, వ్యవసాయ మంత్రి

ప్రజానుగుణమైన ప్రభుత్వ చర్యలకే ప్రతిపక్ష సహకారం

శాసనసభలో శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారి స్పష్టీకరణ

(విశాలాంధ్ర విలేఖరి)

హైదరాబాద్, మార్చి 4

ప్రజోపయోగం అయ్యే ప్రభుత్వ నిర్ణయాలకు ప్రతిపక్షం ఎప్పుడూ అడ్డు రాదని, ప్రజానుగుణమైన ప్రభుత్వ చర్యలకు ప్రతిపక్ష సహకారం ఉంటుందని శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారు నేడు శాసనసభలో స్పష్టం చేశారు.

ముఖ్యమంత్రి తమ ప్రసంగంలో అనేక విషయాలు అన్నారు. అయితే ఆయన ఎంతవరకు అమలుజరుపుతారో అనే సందేహం మాకు ఉన్నది. ప్రధాన సమస్యలపై ముఖ్యమంత్రి ప్రసంగంలో ఏమీ చెప్పలేదు. ఉదాహరణకు భూమి కావాలంటే ఇవ్వడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి ఏమీ చెప్పలేదు. ఆయన ఇచ్చిన వాగ్దానాలు చేశారు. కాని అవి ఆచరణలో ఎంతవరకు అమలుజరుపుతారో చెప్పలేదు.

కేసుల కమిటీలో ప్రతిపక్షం నిర్వహించిన పాత్ర గురించి ముఖ్యమంత్రి చెప్పినది. ప్రతిపక్ష నాయకుడు శ్రీ కుందూర్ అయ్యగారు కేసుల కమిటీలో ఉన్నమాట వాస్తవం. తమ పార్టీని ఆయన ప్రతినిధిగా నియమించినప్పుడు మేము అభ్యంతరం చెప్పలేదు. అయితే కేసుల కమిటీ ఏర్పాటును ప్రకటించిన తరువాతగాని అందులోని అంశాలు వివరంగా తమ పార్టీకి తెలియజేయలేదు. ప్రకటించిన ఆరుగురు ఎం. బి. వోలు, ఇరువురు ఆఫీసర్లు ఎలా వ్యవహరించారో మీకు తెలుసు. తమకు అనేక విషయాలలో భేదాభిప్రాయాలు కలుగుతూ ఉన్నాయి. ఫిర్యాదులలోని అరడజను కేసులు మాత్రమే ఈ కమిటీలో విచారణకు వచ్చాయి. వాటిలో కూడా ఒక కేసులో ఫిర్యాదుదారుడు ఎదురుగా లేడు. ఇంకొక కేసులో ఫిర్యాదుదారుడు ఎదురుగా ఉన్నా అతడు ఏమీ చెప్పలేద